

Spis treści

Wykaz skrótów

Wstęp – *Dariusz Białoszewski*

Część ogólna

1. Zasady stosowania metod fizjoterapii w ortopedii i traumatologii narządu ruchu – *Dariusz Białoszewski, Magdalena Czajkowska, Izabela Korabiewska, Anna Mosiołek, Edyta Smolis-Bąk*

1.1. Fizykoterapia

1.2. Kinezyterapia

1.2.1. Zastosowanie kinezyterapii w leczeniu pacjentów ze schorzeniami narządu ruchu

1.2.2. Specyfika kinezyterapii po zabiegach chirurgicznych

1.3. Masaż

1.4. Terapia manualna

1.5. Metody specjalne

1.6. Metody relaksacyjne i arteterapia

1.7. Optymalizacja fizjoterapii – fizjoterapia skojarzona (FS)/fusion physiotherapy (FP)

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

2. Podstawowe zasady celowanego postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych zmianach patologicznych narządu ruchu – *Dariusz Białoszewski, Magdalena Czajkowska, Anna Słupik, Izabela Korabiewska, Anna Mosiołek*

2.1. Stłuczenia i krwiaki tkanek miękkich

2.2. Rany

2.3. Obrzęki pourazowe

2.4. Wysięki, przesięki i krwiaki śródstawowe

2.5. Skręcenia

2.6. Zwichnięcia

2.7. Złamania

2.8. Przykurcze stawów

2.9. Przykurcze mięśni (skrócenie mięśni lub przykurcz z nadmiernego napięcia)

2.10. Zaniki mięśni z nieczynności

2.11. Dysfunkcje powięzi

2.12. Dysfunkcje kaletki maziowych

2.13. Dysfunkcje ścięgien

2.14. Wybrane powikłania przeciążeniowe, pourazowe i jatrogenne

2.14.1. Wtórne dysfunkcje nerwów obwodowych – usidlenia i zespoły cieśni

2.14.2. Zespoły algodystroficzne (zespół Sudecka)

2.14.3. Odleżyny

2.14.4. Stany septyczne tkanek miękkich/septyczne zapalenia stawów

2.14.5. Artrofibroza

2.14.6. Zakrzepica żylna

2.14.7. Obrzęki limfatyczne

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

3. Wybrane aspekty fizjoterapii narządu ruchu u pacjentów z wywiadem onkologicznym – *Piotr Majcher, Rafał Sapała*

3.1. Uwagi ogólne dotyczące fizjoterapii narządu ruchu u pacjentów

z wywiadem onkologicznym

3.2. Fizjoterapia pacjenta z wywiadem onkologicznym w okresie okołoperacyjnym

3.3. Leczenie ambulatoryjne

3.4. Leczenie uzdrowiskowe

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

4. Zasady stosowania ortez w fizjoterapii – *Grzegorz Benke*

4.1. Ortezy elastyczne

4.2. Ortezy kończyn dolnych

4.3. Ortezy kończyn górnych

4.4. Ortezy tułowia

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

5. Zasady stosowania i przydatność dynamicznego plastrowania w leczeniu pacjentów z dysfunkcjami narządu ruchu – Zbigniew Śliwiński

5.1. Wybrane aspekty teoretyczne dynamicznego plastrowania – kinesiotapingu

5.2. Testy przesiewowe stosowane w kinesio tapingu w celu określenia dysfunkcji i tzw. afektacji wybranych obszarów ciała

5.2.1. Testy przesiewowe dla górnej części ciała

5.2.2. Testy przesiewowe dla dolnej części ciała

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

6. Wybrane aspekty rehabilitacji chodu – Anna Słupik

6.1. Ocena chodu

6.2. Wybrane metody reedukacji chodu

6.3. Nauka chodu z wykorzystaniem pomocy ortopedycznych i przyrządów

6.4. Znaczenie doboru obuwia i wkładek w reedukacji chodu

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

7. Zasady stosowania leków dostępnych bez recepty w chorobach narządu ruchu – Paweł Krząścik

7.1. Skuteczność (profil działania)

7.1.1. Leki przeciwbólowe

7.1.2. Leki przeciwzapalne (NLPZ)

7.1.3. Środki zmniejszające masę ciała

7.2. Bezpieczeństwo stosowania (działania niepożądane i toksyczne)

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

8. Wybrane psychologiczne aspekty praktyczne pracy fizjoterapeuty w leczeniu pacjentów z dysfunkcjami narządu ruchu – Krzysztof Owczarek

8.1. Wprowadzenie

8.1.1. Postawa pacjentów wobec choroby

8.1.2. Temperament – typ układu nerwowego

8.1.3. Problematyka różnic indywidualnych

8.1.4. Podsumowanie

8.1.5. Wnioski

8.2. Asertywność

8.2.1. Zachowania agresywne

8.2.2. Zachowania bierne

8.2.3. Wybrane techniki asertywne

8.2.4. Asertywne krytykowanie i przyjmowanie ocen

8.2.5. Istota asertywnej komunikacji

8.3. Wybrane psychologiczne aspekty wzajemnej relacji fizjoterapeuta–pacjent

8.3.1. Dzieci

8.3.2. Osoby starsze

8.4. Pacjenci po urazie

8.5. Podsumowanie

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

9. Fizjoterapia a niepełnosprawność narządu ruchu – Jakub Adamczyk

9.1. Amputacje

9.2. Urazy i uszkodzenia rdzenia kręgowego

9.3. Choroby i urazy ośrodkowego układu nerwowego

9.4. Inne schorzenia narządu ruchu

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

10. Wybrane aspekty współpracy fizjoterapeuty z zespołem terapeutycznym i rola edukacyjna fizjoterapeuty – Monika Lewandowska

10.1. Współpraca w zespole terapeutycznym

10.2. Rola edukacyjna fizjoterapeuty

10.2.1. Rola edukacyjna fizjoterapeuty skierowana na osobę pacjenta

10.2.2. Rola edukacyjna fizjoterapeuty skierowana na samego siebie

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

Część szczegółowa

11. Rozwojowe wady kręgosłupa i klatki piersiowej – Janusz Nowotny

- 11.1. Wady kręgosłupa
 - 11.1.1. Postawa ciała
 - 11.1.2. Nieprawidłowa postawa ciała
 - 11.1.3. Wady postawy w płaszczyźnie strzałkowej
 - 11.1.4. Boczne skrzywienia kręgosłupa
 - 11.1.5. Diagnostyka wad postawy
 - 11.1.6. Postępowanie korekcyjne
- 11.2. Wady klatki piersiowej
 - 11.2.1. Klatka piersiowa lejkowata
 - 11.2.2. Inne wady klatki piersiowej
- Pytania sprawdzające
- Piśmiennictwo

12. Kręgosłup – Jerzy Edward Kiwerski, Katarzyna Czerniewska

- 12.1. Charakterystyka czynnościowa
- 12.2. Wybrane sposoby funkcjonalnej oceny kręgosłupa
- 12.3. Zespoły przeciążeniowe
- 12.4. Najczęstsze choroby kręgosłupa
 - 12.4.1. Zmiany przeciążeniowo-zwyrodnieniowe kręgosłupa szyjnego
 - 12.4.2. Zmiany przeciążeniowo-zwyrodnieniowe kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego
 - 12.4.3. Kręgozmyk
 - 12.4.4. Choroba Scheuermanna
- 12.5. Urazowe uszkodzenia kręgosłupa
 - 12.5.1. Rehabilitacja pacjentów po urazie rdzenia szyjnego
 - 12.5.2. Rehabilitacja pacjentów po urazach niższego segmentu rdzenia kręgowego
- 12.6. Specyfika leczenia fizjoterapeutycznego pacjentów w wieku podeszłym z osteoporozą
- Pytania sprawdzające
- Piśmiennictwo

13. Obręcz barkowa i staw ramienny – Leszek Romanowski, Ewa Lisiewicz-Bręborowicz

- 13.1. Zespół ciasnoty podbarkowej, uszkodzenie pierścienia rotatorów
 - 13.1.1. Anatomia, patofizjologia, rozpoznanie
 - 13.1.2. Leczenie zachowawcze
 - 13.1.3. Leczenie operacyjne
- 13.2. Bark zamrożony
 - 13.2.1. Patofizjologia, rozpoznanie
 - 13.2.2. Leczenie zachowawcze
 - 13.2.3. Leczenie operacyjne
 - 13.2.4. Postępowanie pooperacyjne
- 13.3. Zwichnięcie i niestabilność stawu ramiennego
 - 13.3.1. Anatomia, patofizjologia, rozpoznanie
 - 13.3.2. Leczenie zachowawcze
 - 13.3.3. Leczenie operacyjne
 - 13.3.4. Postępowanie pooperacyjne
- 13.4. Endoprotezoplastyka stawu ramiennego
 - 13.4.1. Anatomia, wskazania, rodzaje endoprotez, powikłania
- Pytania sprawdzające
- Piśmiennictwo

14. Ramię i staw łokciowy – Stanisław Pomianowski, Szymon Pietruszka

- 14.1. Wstęp
- 14.2. Zespoły przeciążeniowe
 - 14.2.1. Łokieć tenisisty a zespół bólowy przedziału bocznego stawu łokciowego
 - 14.2.2. Łokieć golfisty
- 14.3. Choroby okolicy stawu łokciowego
 - 14.3.1. Zespół Kilo–Nevina
 - 14.3.2. Zespół mięśnia nawrotnego obłego
 - 14.3.3. Górny zespół cieśni nerwu łokciowego
- 14.4. Obrażenia ramienia i okolicy stawu łokciowego
 - 14.4.1. Złamanie trzonu kości ramiennej + zespół cieśni nerwu promieniowego
 - 14.4.2. Zwichnięcia stawu łokciowego
- 14.5. Złamanie dalszego końca kości ramiennej
- 14.6. Złamanie bliższego końca kości łokciowej
- 14.7. Złamanie bliższego końca kości promieniowej

14.8. Specyfika leczenia przykurczy pourazowych stawu łokciowego

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

15. Przedramię i ręka – Leszek Romanowski, Ewa Lisiewicz-Bręborowicz

15.1. Neuropatie uciskowe nerwu łokciowego

15.2. Neuropatie uciskowe nerwu pośrodkowego

15.3. Neuropatie uciskowe nerwu promieniowego

15.4. Rola fizjoterapii w leczeniu neuropatii w obrębie przedramienia i ręki

15.5. Uszkodzenia ścięgien w obrębie przedramienia i ręki

15.5.1. Uszkodzenie ścięgien prostowników palców

15.5.2. Uszkodzenie ścięgien zginaczy nadgarstka i palców

15.5.3. Fizjoterapia w uszkodzeniach ścięgien w obrębie przedramienia i ręki

15.5.4. Tenoliza ścięgna

15.6. Złamania w obrębie przedramienia i ręki

15.6.1. Złamania dalszego końca kości promieniowej

15.6.2. Fizjoterapia w leczeniu złamań w obrębie przedramienia i ręki

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

16. Obręcz biodrowa, staw biodrowy i udo – Jarosław Czubak, Agnieszka Stępień

16.1. Charakterystyka czynnościowa stawu biodrowego

16.2. Wybrane aspekty oceny funkcjonalnej

16.3. Wady rozwojowe stawu biodrowego

16.3.1. Rozwojowe przykurcze mięśni okolicy stawu biodrowego

16.4. Biodro koślawe, szpotawe i dysplastyczne

16.4.1. Biodro koślawe

16.4.2. Biodro szpotawe

16.4.3. Biodro dysplastyczne

16.5. Zespoły przeciążeniowe miednicy i okolicy stawu biodrowego

16.5.1. Entezopatie obręczy miednicznej i stawu biodrowego

16.5.2. Zapalenia przeciążeniowe kaletki maziowej okolicy stawu biodrowego

16.6. Choroby stawu biodrowego

16.6.1. Choroba Legga–Calvégo–Perthesa

16.6.2. Konflikt udowo-panewkowy

16.6.3. Choroba zwyrodnieniowa stawów z umiejscowieniem w stawie biodrowym – koksartroza

16.7. Obrażenia miednicy i stawu biodrowego

16.7.1. Uszkodzenia obrąbka stawu biodrowego

16.7.2. Złamania kości krzyżowej i miednicy

16.7.3. Złamanie bliższego końca kości udowej

16.7.4. Złamania trzonu kości udowej

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

17. Staw kolanowy – Artur Stolarczyk, Magda Kamińska

17.1. Diagnostyka dysfunkcji stawu kolanowego

17.1.1. Badanie podmiotowe

17.1.2. Badanie przedmiotowe

17.1.3. Diagnostyka obrazowa – wskazania

17.1.4. Ocena funkcjonalna aktywności codziennej i sportowej

17.2. Wady rozwojowe i choroby wieku dziecięcego

17.2.1. Kolano koślawe i szpotawe

17.2.2. Kolano tyłowygięte

17.2.3. Choroba Osgooda–Schlattera

17.3. Obrażenia stawu kolanowego

17.3.1. Złamania

17.3.2. Uszkodzenia więzadłowe

17.3.3. Uszkodzenia łąkotek

17.3.4. Uszkodzenia chrząstki

17.3.5. Choroba zwyrodnieniowa stawu kolanowego

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

18. Podudzie i stopa – Jarosław Czubak, Agnieszka Stępień

18.1. Charakterystyka czynnościowa

18.2. Wybrane sposoby oceny funkcjonalnej

18.3. Dziecięce wady rozwojowe

- 18.3.1. Stopa dziecięca płaska i płasko-koślawą
- 18.4. Stopa płaska statyczna u dorosłych
- 18.4.1. Badanie przedmiotowe
- 18.4.2. Leczenie
- 18.5. Stopa poprzecznie płaska
- 18.5.1. Leczenie
- 18.6. Paluch koślawy
- 18.6.1. Badania obrazowe
- 18.6.2. Leczenie
- 18.7. Zespoły przeciążeniowe
- 18.7.1. Przewlekłe zespoły przeciążeniowe ścięgna piętowego – achillodynia
- 18.7.2. Zespół kanału stępu
- 18.7.3. Zespół przeciążeniowy rozciągna podeszwowego – tzw. ostroga piętowa
- 18.8. Choroby stopy
- 18.8.1. Choroba Haglunda–Severa
- 18.8.2. Paluch sztywny
- 18.9. Obrażenia podudzia i stopy
- 18.9.1. Skręcenia stawu skokowo-goleniowego

Pytania sprawdzające

Piśmiennictwo

Skorowidz